

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 676/2016-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. októbra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť VAŠA Slovensko, s. r. o., Račianske mýto 1/B, Bratislava, zastúpenej Kinstellar, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 13, Bratislava, za ktorú koná advokát Mgr. Patrik Bolf, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na súkromie podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3 a čl. 22 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2 a 3 a čl. 13 Listiny základných práv a slobôd a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 8 Sžnz 6/2015-100 z 29. júna 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť VAŠA Slovensko, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. septembra 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti VAŠA Slovensko, s. r. o., Račianske mýto 1/B, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, základného práva na súkromie podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3 a čl. 22 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2 a 3 a čl. 13 listiny a čl. 8 ods. 1 dohovoru uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 8 Sžnz 6/2015-100 z 29. júna 2016 a žiada vydať tento nález:

„Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. júna 2016, sp. zn. 8Sžnz/6/2015 boli porušené nasledujúce práva Sťažovateľa:

- právo na prístup k súdu, súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v znení neskorších protokolov,

- právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, a

- právo na súkromie podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 22 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2 a 3, čl. 13 Listiny základných práv a slobôd a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v znení neskorších protokolov.

Zrušuje sa uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. júna 2016, sp. zn. 8Sžnz/6/2015, a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby v nej znovu konal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť Sťažovateľovi trovy právneho zastupovania k rukám advokáta do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

2. Ako zo sťažnosti a z k nej pripojených listín vyplynulo, Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „protimonopolný úrad“) vykonal 13. - 14. augusta 2014 v priestoroch sťažovateľky inšpekciu v zmysle § 22a zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“) s cieľom získať podklady a informácie, ktoré sa týkajú možných dohôd alebo zosúladených postupov obmedzujúcich súťaž v období od roku 2011 do vykonania inšpekcie medzi podnikateľmi DOXX – Stravné lístky, spol. s r. o., Edenred Slovakia, s. r. o., LE CHEQUE DEJEUNER s. r. o., SODEXO PASS SR, s. r. o. (ďalej len „podnikatelia“), a sťažovateľkou. Tieto možné dohody obmedzujúce súťaž alebo zosúladený postup podnikateľov mali mať za cieľ alebo mohli mať za následok obmedzenie súťaže najmä na trhu stravovacích poukážok, ako aj iných benefičných poukážok (ďalej len „stravovacie poukážky“) v oblasti ich vydania, distribúcie a predaja predovšetkým prostredníctvom dohôd priamo alebo nepriamo určujúcich ich ceny alebo iné obchodné podmienky, výmenu citlivých informácií najmä o cenách poukážok a koordináciu správania medzi týmito podnikateľmi najmä v procese verejného obstarávania, ktoré sa realizovalo najmä rozdelením trhu predovšetkým rozdelením zákazníkov. Pri tejto inšpekcii protimonopolný úrad v priestoroch sťažovateľky vykonal vyhľadávanie vo vybraných (piatich) počítačoch a iných obdobných zariadeniach podľa kľúčových slov a takto vyhladané dokumenty boli skopírované na úložné média a na pevný disk pracovnej stanice a zapečatené (ďalej len „skopírované dokumenty“). Sťažovateľka tieto skopírované dokumenty označila za predmet obchodného tajomstva.

3. Protimonopolný úrad začal 16. februára 2015 z vlastného podnetu správne konanie č. 0003/OKT/2015 vo veci možných dohôd obmedzujúcich hospodársku súťaž uzatvorených medzi sťažovateľkou a ďalšími podnikateľmi na trhu stravovacích poukážok.

4. Sťažovateľka doručila najvyššiemu súdu 13. augusta 2015 žalobu o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). Domáhala sa vydania rozsudku, ktorým bude protimonopolnému úradu zakázané „*prezerať, kopírovať alebo akýmkoľvek spôsobom nakladať so všetkými informáciami a dokumentmi získanými v priebehu inšpekcie*“ u sťažovateľky vrátane v žalobe špecifikovaných skopírovaných súborov uložených na dátových nosičoch a pevnom disku pracovnej stanice, ako aj uloženia povinnosti protimonopolnému úradu tieto „*odstrániť a zničiť*“ (ďalej len „žaloba“). Sťažovateľka žalobu odôvodnila tým, že postup protimonopolného úradu pri inšpekcii v jej priestoroch bol nezákonný. Protimonopolný úrad bol pri inšpekcii oprávnený vyžadovať podľa § 22a zákona o ochrane hospodárskej súťaže iba nevyhnutné informácie, avšak nepostupoval tak. Inšpekciu realizoval v neprimerane širokom rozsahu (ktorý vyplýva z poverenia udeleného inšpektorom), pri prehľadávaní počítačov sťažovateľky použil všeobecné kľúčové slová priamo nesúvisiace s predmetom prešetrovania, v dôsledku čoho skopíroval prakticky celú obchodnú korešpondenciu sťažovateľky. Protimonopolný úrad skopíroval údaje bez toho, aby skúmal, či spadajú do vecného rámca inšpekcie (ktorý bol navyše nejasne určený) a či neobsahujú súkromné informácie alebo informácie dôvernej povahy, napríklad komunikáciu medzi klientom a advokátom. Časový rozsah vykonávania inšpekcie v poverení inšpektorom bol vymedzený na sedem pracovných dní, napriek tomu inšpektori prehliadajú dokumenty aj naďalej. Protokol o inšpekcii síce obsahuje údaj o tom, že skopírované údaje boli zapečatené, avšak nie je z neho zrejmé, ako sa tak stalo, v dôsledku čoho nie je zabezpečená autenticita údajov, a tieto sa preto nemôžu stať ani zákonným dôkazom. Tým došlo výkonom inšpekcie i k porušeniu práva sťažovateľky na súkromie.

5. Sťažovateľka doručila protimonopolnému úradu list zo 4. novembra 2015, ktorým požiadala o prerušenie správneho konania do rozhodnutia najvyššieho súdu o podanej žalobe.

6. Protimonopolný úrad 11. februára 2016 vydal rozhodnutie č. 2016/KH/1/1/004, podľa ktorého konanie sťažovateľky a ostatných podnikateľov je dohodou obmedzujúcou hospodársku súťaž a sťažovateľke uložil pokutu v sume 503 248 €. Ako dôkaz využil

i skopírované údaje získané pri inšpekcii. V rozhodnutí sa zaoberal i námietkami účastníkov o tvrdenej nezákonnosti inšpekcie (s. 216 – 262).

7. Sťažovateľka proti rozhodnutiu č. 2016/KH/1/1/004 podala rozklad z 29. februára 2016 a navrhla rozhodnutie zrušiť a konanie proti nej zastaviť, pretože sa žiadnej dohody obmedzujúcej sťaž nezúčastnila. Vo vzťahu k tvrdenej nezákonnosti inšpekcie zdôraznila, že táto bola vykonaná bez súhlasu súdu, poukázala na to, že podala najvyššiemu súdu žalobu, o ktorej nebolo rozhodnuté, a zopakovala i v nej obsiahnutú argumentáciu. O tomto rozklade sťažovateľky Radou protimonopolného úradu (ďalej len „rada“) nebolo dosiaľ rozhodnuté.

8. Najvyšší súd o žalobe sťažovateľky rozhodol uznesením č. k. 8 Sžnz 6/2015-100 z 29. júna 2016 tak, že konanie zastavil. Postupoval podľa § 250v ods. 6 OSP, pretože dospel k záveru, že dôvody na ďalšie konanie odpadli, keďže po podaní žaloby bolo vydané rozhodnutie č. 2016/KH/1/1/004 z 11. februára 2016, sťažovateľka proti nemu podala rozklad, na základe ktorého vo veci koná rada. Nejde teda o prípad takého zásahu správneho orgánu, proti ktorému sa sťažovateľka nemôže brániť inými prostriedkami. Sťažovateľkou napádané skutočnosti budú preskúmané radou v druhostupňovom konaní a správny súd nemôže svojou rozhodovacou činnosťou nahradiť správnu úvahu a rozhodnutie orgánu verejnej správy.

9. Uznesenie najvyššieho súdu č. k. 8 Sžnz 6/2015-100 z 29. júna 2016 nadobudlo právoplatnosť 11. júla 2016.

10. Sťažovateľka sťažnosť na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu č. k. 8 Sžnz 6/2015-100 z 29. júna 2016 odôvodnila tým, že týmto rozhodnutím bolo porušené jej právo na prístup k súdu, pretože najvyšší súd jej žalobu meritórne neprejednal, hoci tak bol povinný urobiť. Nesprávny je názor najvyššieho súdu, podľa ktorého je totožný predmet konania pred radou a konania o žalobe sťažovateľky, a rovnako tak aj názor, podľa ktorého súdna ochrana pred nezákonným zásahom má len subsidiárny charakter. Predmetom konania o žalobe

sťažovateľky je posúdenie zákonnosti inšpekcie, jeho výsledkom mal byť zákaz nakladania s nezákonne skopírovanými údajmi a ich zničenie. Aj keby rada prvostupňové rozhodnutie protimonopolného úradu zrušila pre jeho nezákonnosť, nemôže uložiť prvostupňovému orgánu zničenie skopírovaných údajov, a nemohol by tak urobiť ani správny súd v konaní o prípadnej žalobe sťažovateľky proti rozhodnutiu rady. To, že žalobou o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy sa možno brániť nezákonnej inšpekcii a skopírovaniu dokumentov pri takejto inšpekcii konštatoval najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (rozsudok sp. zn. 5 Sžnz 2/2015 z 25. júna 2015, rozsudok sp. zn. 8 Sžnz 2/2015 z 28. apríla 2016). Odklon od tejto skoršej rozhodovacej praxe najvyšší súd vo veci sťažovateľky relevantne neodôvodnil. Pokiaľ týmto dôvodom bolo vydanie rozhodnutia protimonopolného úradu č. 2016/KH/1/1/004 z 11. februára 2016, na podstate veci to nič nemení, pretože aj toto rozhodnutie nie je ničím iným, než pokračovaním nezákonného zásahu.

11. Vo vzťahu k tvrdenému porušeniu základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny uznesením najvyššieho súdu č. k. 8 Sžnz 6/2015-100 z 29. júna 2016 sťažovateľka argumentovala tým, že pokiaľ na rozhodovanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy je vecne príslušný najvyšší súd (a konanie pred ním sa začalo v čase, keď zásah trval a iný prostriedok na ochranu pred ním sťažovateľka nemala k dispozícii), potom ak by mala byť sťažovateľka s ochranou proti rovnakému zásahu odkázaná na konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia rady protimonopolného úradu, rozhodovať o takejto žalobe by bol vecne príslušný krajský súd. V dôsledku toho odmietnutie prístupu k súdu sťažovateľke najvyšším súdom má za následok aj odňatie sťažovateľky jej zákonnému sudcovi.

12. Namietané porušenie základného práva na súkromie podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 22 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2 a 3 a čl. 13 listiny a čl. 8 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu č. k. 8 Sžnz 6/2015-100 z 29. júna 2016 sťažovateľka odôvodnila obdobne ako v rozklade proti rozhodnutiu protimonopolného úradu č. 2016/KH/1/1/004 z 11. februára 2016. Zdôraznila, že inšpekcia bola vykonaná bez súhlasu súdu, poukázala i na to, že skopírované údaje boli fakticky zverejnené vydaním tohto rozhodnutia, predstavitelia protimonopolného úradu o konaní

verejne informovali. Samotná inšpekcia bola vykonaná v neprímerane širokom rozsahu, kontrolóri neskúmali, či medzi skopírovanými údajmi nie sú údaje súkromné, pri prehľadávaní počítačov použitím všeobecných kľúčových slov došlo k skopírovaniu takmer celej obchodnej korešpondencie sťažovateľky, z časového hľadiska nakladanie s údajmi presahuje stanovených sedem pracovných dní, údaje neboli zabezpečené spôsobom zabezpečujúcim autenticitu údajov. K porušeniu práva na súkromie sťažovateľky tak došlo nielen samotným skopírovaním údajov, ale aj následným nakladaním s nimi.

II.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

15. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. Sťažovateľka namieta porušenie týchto ustanovení ústavy, listiny a dohovoru:

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 19 ods. 3 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

Podľa čl. 22 ods. 1 ústavy listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú.

Podľa čl. 22 ods. 1 ústavy nikto nesmie porušiť listové tajomstvo ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí, alebo zasielaných poštou, alebo iným spôsobom; výnimkou sú prípady, ktoré ustanoví zákon. Rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 7 ods. 1 listiny nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedziť ju možno iba v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 10 ods. 2 listiny každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 10 ods. 3 listiny každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

Podľa čl. 13 listiny nikto nesmie porušiť listové tajomstvo ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí alebo zasielaných poštou alebo iným spôsobom, s výnimkou prípadov a spôsobom, ktoré ustanoví zákon. Rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

18. Ako zo sťažnosti sťažovateľky vyplýva, k porušeniu týchto základných práv malo dôjsť uznesením najvyššieho súdu č. k. 8 Sžnz 6/2015-100 z 29. júna 2016, ktorým bolo konanie o žalobe sťažovateľky o ochranu proti nezákonnému zásahu orgánu verejnej správy zastavené podľa § 250v ods. 6 OSP. Ustanovenie § 250v ods. 1 OSP znie takto:

(1) Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Podľa presvedčenia sťažovateľky pokiaľ najvyšší súd konanie o jej žalobe zastavil podľa § 250v ods. 6 OSP, toto ustanovenie aplikoval spôsobom opierajúcim jeho účel a zmysel, keď dospel k záveru, že vo veci sťažovateľky odpadli dôvody na ďalšie konanie.

19. Najvyšší súd v uznesení č. k. 8 Sžnz 6/2015-100 z 29. júna 2016 zastavenie konania odôvodnil takto:

«Konanie (o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v OSP, pozn.) sa začína žalobou, v ktorej bude fyzická osoba alebo právnická osoba tvrdiť, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak takýto zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

V žalobe preto žalobca musí tvrdiť, že bol ukrátený na svojich právach a právom chránených záujmoch, musí ísť o jeho práva a záujmy, inak žaloba nemôže byť úspešná, ide o zásah, ktorý nie je rozhodnutím, a jeho účinky priamo dopadajú na žalobcu, dôsledky zásahu trvajú alebo objektívne hrozí jeho opakovanie, vyčerpal všetky prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný zákon tak, ako je to v konaní proti nečinnosti správneho orgánu, dodržal zákonom ustanovenú lehotu na podanie žaloby, ktorá je 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nemu došlo.

Ochrana verejných subjektívnych práv fyzických a právnických osôb zo strany správnych súdov má subsidiárny charakter vo vzťahu k ochrane, ktorú poskytujú orgány verejnej správy. Preto fyzická alebo právnická osoba, ktorej práva boli porušené alebo ohrozené má sa prioritne domáhať ochrany svojich práv na správnom orgáne. Ak nedošlo k náprave ochrany zo strany orgánu verejnej správy, je možné, aby sa fyzická alebo

právnická osoba domáhala ochrany svojich práv na správnom súde. Vyplýva to z historicky daného a v Slovenskej republike garantovaného postavenia správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahrádzanie vecných kompetencií orgánov verejnej správy, ale zabezpečenie ich kontroly nezávislou súdnou mocou.

Účel konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy je poskytnutie súdnej ochrany fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy a tento zásah bol zameraný proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný za predpokladu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie. Súdne konanie je zárukou, že súd vyslovenie povinnosti odporcu nepokračovať v porušovaní práva navrhovateľa a v príkaze, ak je to možné, obnoviť stav pred zásahom, vytvorí reálny predpoklad na odstránenie nezákonného stavu, ktorý vznikol protiprávnym konaním, prípadne aj nekonaním orgánu verejnej správy. ...

Občiansky súdny poriadok v ust. § 250v O. s. p. pojem „zásah“ nedefinuje a jeho definíciu neobsahuje ani iný zákon. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že ide o súdnu ochranu pred faktickými nezákonnými zásahmi orgánov verejnej moci, ktoré nie sú rozhodnutím alebo iným individuálnym aktom. Judikatúra považuje za zásah nezákonný, resp. v širšom zmysle protiprávny útok orgánu verejnej moci proti subjektívnym verejným právam fyzickej alebo právnickej osoby spočívajúci v postupe orgánu verejnej správy alebo v jeho činnosti, úkone, pokyne. Musí ísť o priamy zásah do subjektívnych verejných práv. Takýto zásah orgánu verejnej správy správny súd nemôže zrušiť, môže však správnemu orgánu zakázať, aby v porušovaní dotknutého práva pokračoval a ak je to možné, správnemu orgánu prikázať, aby v porušovaní dotknutého práva nepokračoval, a tiež, ak je to možné správnemu orgánu prikázať, aby obnovil stav pred zásahom. Cieľom ochrany podľa § 250v O. s. p. je teda ukončenie nezákonného zásahu správneho orgánu, proti ktorému sa fyzická alebo právnická osoba nemôže brániť inými prostriedkami.

K definícii pojmu nezákonný zásah najvyšší súd poukazuje na skoršie rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžz/1/2010, R 43/2011, „... ide o súdnu ochranu pred faktickými nezákonnými zásahmi orgánov verejnej moci, ktoré nie sú rozhodnutím alebo iným individuálnym aktom. Judikatúra považuje za zásah nezákonný resp. v širšom zmysle protiprávny útok orgánov verejnej moci proti subjektívnym verejným

právam fyzickej alebo právnickej osoby spočívajúci v postupoch orgánu verejnej správy alebo v jeho činnosti, úkone, pokyne, prípadne nečinnosti. Musí ísť o priamy zásah do subjektívnych verejných práv (napr. porušenie práva na život, práva na osobnú slobodu, práva na ochranu vlastníctva, práva na ochranu obydlia a pod.). Takýto zásah orgánu verejnej správy správny súd nemôže zrušiť, môže však správne orgánu zakázať, aby v porušovaní dotknutého práva pokračoval a ak je to možné správne orgánu prikázať, aby obnovil stav pred zásahom. Cieľom ochrany podľa § 250v OSP je teda ukončenie nezákonného zásahu správneho orgánu, proti ktorému sa fyzická alebo právnická osoba nemôže brániť inými prostriedkami“.

Najvyšší súd posúdil návrh navrhovateľa v intenciách definičných znakov, ktorými je nezákonný zásah vymedzený v ust. § 250v O. s. p. a dospel k záveru, že odpadli dôvody na ďalšie konanie.

Návrh bol doručený najvyššiemu súdu dňa 14. 08. 2015. Z pripojeného administratívneho spisu najvyšší súd zistil, že dňa 11. 02. 2016 bolo odporcom vydané prvostupňové rozhodnutie č. 2016/KH/1/1/004 vo veci samej.

Vzhľadom na to, že navrhovateľ napáda skutočnosti, ktoré budú preskúmané Radou úradu v druhostupňovom konaní, a v rámci nich skutočnosti, ktoré ako úkony správneho orgánu vykonávané v správnom konaní ani nemôžu byť predmetom návrhu v zmysle § 250v O. s. p., najvyšší súd zastáva názor, že musí návrh zastaviť. V tejto súvislosti poukazuje i na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 13. 11. 2012, sp. zn. 3Sžz/2/2012 (publikované pod č. 98 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov SR 7/2013), kde sa okrem iného uvádza: „Správne konania, vedené pred orgánmi verejnej správy sú obvykle zakončené vydaním administratívneho rozhodnutia, ktoré je preskúmateľné súdom v správnom súdnictve. Postup správneho orgánu predchádzajúci vydaniu rozhodnutia je následne súdom preskúmaný v konaní o žalobe na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy. Návrhom na ochranu pred nezákonným zásahom nie je možné úplne negovať vedenie a účinky správneho konania. V prípade, ak by súd v rámci konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy preskúmaval zákonnosť, resp. prípustnosť vedenia správneho konania, dopustil by sa predčasného konania, ktoré by zasahovalo do právomoci orgánov verejnej správy. Takýmto konaním by došlo k prelínaniu súdnej moci s mocou výkonnou. Prieskum zákonnosti

postupu správneho orgánu v rámci správneho konania je súčasťou prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, preto nie je možné v rámci konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy preskúmať zákonnosť správneho konania, ktoré predchádza vydaniu administratívneho rozhodnutia“.

Správny súd nemôže svojou rozhodovacou činnosťou nahradiť správnu úvahu a rozhodnutie orgánu verejnej správy, inak by poprel zmysel a úlohu správnych orgánov. Ak sa teda navrhovateľ domnieva, že postupom odporcu boli v správnom konaní porušené jeho práva a oprávnené záujmy, bude sa ich ochrany mať možnosť domáhať prostredníctvom žaloby na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia správneho orgánu, po vydaní druhostupňového rozhodnutia v administratívnom konaní.

Správne konania vedené pred orgánom verejnej správy sú obvykle zakončené vydaním administratívneho rozhodnutia, ktoré je preskúmateľné súdom v správnom súdnictve. Postup správneho orgánu predchádzajúci vydaniu rozhodnutia je následne súdom preskúmaný v konaní o žalobe na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy. Začatie samotného správneho konania v tejto veci bude rovnako, ako zákonnosť celého postupu odporcu v správnom konaní až predmetom súdneho prieskumu o žalobe na preskúmanie zákonnosti správneho orgánu, a to vrátane dôkazov, ktoré budú tvoriť podklad pre vydanie rozhodnutia odporcu. Všetko za predpokladu, že budú splnené zákonné podmienky vyplývajúce z § 244 a nasl. O. s. p.

Najvyšší súd opätovne zdôrazňuje, že odporca už vydal prvostupňové rozhodnutie, ktoré navrhovateľ napadol rozkladom a v súčasnosti prebieha konanie na druhostupňovom správnom orgáne. Keďže navrhovateľ podal na najvyšší súd návrh na ochranu pred nezákonným zásahom, od odporcu si najvyšší súd vyžiadala celý administratívny spis a z toho dôvodu nemohol odporca ukončiť rozhodovanie o rozklade. Správny orgán bude v konaní pokračovať po vrátení administratívneho spisu.

Konanie v správnom súdnictve nie je „pokračovaním“ správneho konania. Ochrana verejných subjektívnych práv fyzických a právnických osôb zo strany správnych súdov má subsidiárny charakter vo vzťahu k ochrane, ktorú poskytujú orgány verejnej správy. Preto fyzická alebo právnická osoba, ktorej práva boli porušené alebo ohrozené, má sa prioritne domáhať ochrany svojich práv na správnom orgáne. Ak nedošlo k náprave a ochrane zo strany orgánov verejnej správy, je možné, aby sa fyzická alebo právnická osoba

domáhala ochrany svojich práv na správnom súde. Najvyšší súd poukazuje na skutočnosť, že v prípade, ak by v tejto veci konal, posudzovať by na základe návrhu navrhovateľa rovnakú vec ako bude posudzovať Rada úradu - druhostupňový správny orgán v správnom konaní, čím by došlo k situácii, že súd vlastne nahrádza rozhodovanie správneho orgánu a súdny zásah tak stráca subsidiárny charakter. Zásah súdu v prípade ochrany pred nezákonným zásahom by mal naopak nastúpiť práve v prípade, ak nápravu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Navrhovateľ rozhodnutie prvostupňového orgánu v rámci zákonnej lehoty napadol riadnym opravným prostriedkom - rozkladom, ktorý obsahuje aj námietky aké sú obsiahnuté v návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom odporcu. Preto nie je v tomto štádiu súdneho konania dôvod preskočiť druhý stupeň administratívneho konania a posudzovať tú istú vec súdom. V tejto súvislosti poukazuje najvyšší súd aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžnz/5/2015 zo dňa 03. 05. 2016.

Začaté správne konanie je aktuálne v štádiu, keď bolo vydané prvostupňové rozhodnutie Protimonopolného úradu č. 2016/KH/1/1/004 zo dňa 11. 02. 2016.

S poukazom na uvedené skutočnosti dospel senát najvyššieho súdu k záveru, že odpadol dôvod na ďalšie konanie a preto konanie zastavil. Najvyšší súd nepovažoval ďalej za nevyhnutné a ani účelné, vzhľadom k tomu, že neboli splnené zákonom stanovené procesné podmienky, zaoberať sa podrobnejšie všetkými ďalším namietanými skutočnosťami.»

20. Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

21. Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu dospel k záveru, že najvyšší súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne

a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľka v konaní nastolila.

22. Rozsudok najvyššieho súdu vysvetlil, ako najvyšší súd dospel k záveru o nevyhnutnosti konanie zastaviť, pretože zistil, že dôvody na ďalšie konanie odpadli. Najvyšší súd postupoval vo svojej argumentácii logicky a s oporou v rozhodovacej praxi, na ktorú poukázal.

23. Pokiaľ sťažovateľka tvrdila, že názor najvyššieho súdu, podľa ktorého ochrana pred nezákonným zásahom má len subsidiárny význam a správny súd v konaní o správnej žalobe o nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu nemôže protimonopolnému úradu uložiť povinnosť spôsobom, akým to môže urobiť iba v konaní o ochranu pred nezákonným zásahom, resp. že predmety takýchto konaní sú odlišné, tento názor sťažovateľky nemôže odôvodniť záver o príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a porušením sťažovateľkou označených ústavnoprocených práv.

24. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

25. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

26. Ústavný súd považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

27. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavný súd poukazuje i na skutočnosť, že nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov.

28. Ako najvyšší súd v súvislosti s definíciou nezákonného zásahu uviedol, nevyhnutným predpokladom poskytnutia ochrany v konaní podľa § 250v OSP je to, že takýto zásah trvá, a to, že jeho podstatu nepatrí preskúmať samotným správnym orgánom alebo správne súdu v inom konaní. V prípade sťažovateľky boli skopírované údaje protimonopolným úradom použité v ďalšom priebehu správneho konania, sama sťažovateľka uvádza, že boli sprístupnené ich zaradením do odôvodnenia rozhodnutia protimonopolného úradu. Na druhej strane, pokiaľ boli skutočne získané nezákonne, táto skutočnosť odôvodňuje zrušenie prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu, ktoré s ohľadom na súčasný stav konania zákon zveruje orgánu oprávnenému rozhodovať o rozklade sťažovateľky a neskôr prípadne správne súdu v konaní o správnej žalobe.

Ani ústavný súd nespochybňuje možnosť využiť žalobu o ochranu proti nezákonnému zásahu orgánu verejnej správy aj v prípadoch nezákonne vedenej inšpekcie protimonopolným úradom, avšak iba v tom štádiu konania, keď niet iného procesného prostriedku na dosiahnutie nápravy. Pokiaľ sťažovateľka žiada žalobou zničenie skopírovaných údajov a tieto už boli využité ako dôkazy vo vydanom, hoci dosiaľ neprávoplatnom rozhodnutí protimonopolného úradu, posúdiť ich zákonnosť patrí druhostupňovému správnenému orgánu, resp. neskôr prípadne správnenému súdu konajúcemu o správnej žalobe proti potupu a rozhodnutiu. Až po vyriešení otázky zákonnosti získania a použitia týchto dôkazov na to príslušným orgánom ak táto bude vyriešená so záverom o ich nezákonnosti, prichádza do úvahy podanie žaloby, ktorou by sa sťažovateľka domáhala ich zničenia, tak aby nemohli byť využité v budúcnosti. V tomto štádiu správneho konania však riešiť otázku ich zákonnosti a zákonnosti ich získania nepatrí súdu konajúcemu o žalobe o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej moci.

29. Ako vyplýva z odôvodnení rozsudkov najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžnz 2/2015 z 25. júna 2015 a sp. zn. 8 Sžnz 2/2015 z 28. apríla 2016, na ktoré poukazuje sťažovateľka, v oboch týchto veciach bola predmetom konania ochrana pred nezákonným zásahom, ktorým bola inšpekcia vykonaná protimonopolným úradom v priestoroch žalobcov, avšak na rozdiel od veci sťažovateľky v situácii, keď protimonopolný úrad vo veci samej ešte nerozhodol ani v prvom stupni. Najvyšší súd sa v týchto veciach nemusel preto zaoberať otázkou povahy konania o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy a jeho vzťahu k správnenému konaniu v štádiu druhostupňového konania, resp. následného konania o žalobe o nezákonnosť rozhodnutia vo veci samej, ktorého súčasťou je i preskúmavanie postupu správneho orgánu prechádzajúceho vydaniu rozhodnutia. Nedôvodne preto sťažovateľka najvyššiemu súdu vyčíta, že v jej veci sa s obsahom týchto rozhodnutí nevysporiadal. Bol by povinný tak upraviť iba v prípade, ak by žalobu sťažovateľky meritórne prejednal, avšak dospel by k odlišnému výkladu právnej úpravy vykonávania inšpekcie protimonopolným úradom než v rozhodnutiach sp. zn. 5 Sžnz 2/2015 z 25. júna 2015 a sp. zn. 8 Sžnz 2/2015 z 28. apríla 2016.

30. Za tejto situácie, hoci nepochybne vec sťažovateľky je v mnohom obdobná veciam rozhodovaným najvyšším súdom vo veciach sp. zn. 5 Sžnz 2/2015 z 25. júna 2015

a sp. zn. 8 Sžnz 2/2015, bol najvyšší súd aj v dôsledku toho, že sťažovateľka svoju žalobu podala s výrazným časovým odstupom od vykonania inšpekcie, povinný najprv sa zaoberať otázkou existencie a splnenia podmienok pre rozhodovanie o žalobe podľa § 250v OSP a bez zistenia, že tieto trvajú, nemohol vec sťažovateľky meritórne prejednať.

31. Ústavný súd sa stotožňuje s právnym názorom vyjadreným v odôvodnení napadnutého uznesenia, ktorý je založený na východisku, podľa ktorého *„ochrana verejných subjektívnych práv fyzických a právnických osôb zo strany správnych súdov má subsidiárny charakter vo vzťahu k ochrane, ktorú poskytujú orgány verejnej správy“*, v dôsledku čoho potom *„návrhom na ochranu pred nezákonným zásahom nie je možné úplne negovať vedenie a účinky správneho konania“*, pretože opačný záver by viedol *„k zásahu do právomoci orgánov verejnej správy.“*, a to aj preto, že *„prieskum zákonnosti postupu správneho orgánu v rámci správneho konania je súčasťou prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy“*.

32. Ústavný súd je preto toho názoru, že v prípade sťažovateľky nemožno považovať závery rozsudku najvyššieho súdu za také, ktoré by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie sťažovateľkou označených základných práv alebo slobôd.

33. Za tejto situácie neobstojí sťažnosť sťažovateľky na porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale ani v časti namietajúcej porušenie základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny.

34. Pokiaľ sťažovateľka namietala porušenie základného práva na súkromie podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 22 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2 a 3, čl. 13 listiny a čl. 8 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu č. k. 8 Sžnz 6/2015-100 z 29. júna 2016, ústavný súd i v tejto súvislosti poukazuje na svoj záver vyslovený vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľky o porušení jej základného práva na súdnu ochranu. V situácii, keď ústavný súd nezistil v súvislosti s rozhodnutím najvyššieho súdu porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu

ochranu, považuje ústavný súd za vylúčené, aby rovnakým rozhodnutím najvyššieho súdu o zastavení konania mohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky na súkromie.

35. Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného konštatuje, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom sťažovateľkou označených základných práv, ktoré mali byť napadnutým uznesením najvyššieho súdu porušené, neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohla reálne viesť k vysloveniu ich porušenia, a preto rozhodol pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, že sťažnosť odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

36. S ohľadom na uvedené nebolo už dôvodné osobitne sa zaoberať návrhom sťažovateľky na vydanie dočasného opatrenia.

37. Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2016